

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародної політики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
міжнародних економічних
відносин

проф. Палінчак М.М.

« » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДПРИЄМНИЦТВО І БІЗНЕС – КУЛЬТУРА

Рівень вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини** спеціальності **292 Міжнародні економічні відносини** освітньої програми «**Міжнародні економічні відносини**»

Розробник: Стеблук Д.М., доктор філософії, доцент кафедри міжнародної політики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засідання кафедри міжнародної політики

Протокол № 6 від 6. серпня 2025 р.
Завідувач кафедри [підпис] Панов А.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин протокол № 6 від « 10 » серпня 2025 р.

Голова науково – методичної комісії [підпис] Ерафан С.Т.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3,3 аудиторних – 60 самостійної роботи студента 60	6	6
	Лекції	
	30	8
	Практичні:	
	30	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	60	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни «Підприємництво і бізнес культура» - формування ринкової психології у студентів, здатних розуміти підприємницьку діяльність, а також набуття ними достатніх практичних навичок розв'язання повсякчасних завдань економічного управління підприємництвом за ринкових умов господарювання.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо

функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК3.Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК4.Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК2 - Математика для економістів;

ОК9 - Політекономія.

ОК14 - Мікроекономіка

ОК15 - Макроекономіка

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» повинно забезпечити досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	ПРН2.
Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	ПРН20.
Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.	ПРН24
Визначати особливості, ступінь впливу та наслідки дії факторів мікро-, мезо-, макро- та мегарівня на діяльність підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.	ПРН26

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти вільно спілкуватися з питань підприємництва та бізнес-культури, фахово використовувати економічну термінологію.	ПРН2.

Вміти відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	ПРН20.
Вміти обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.	ПРН24
Вміти визначати особливості, ступінь впливу та наслідки дії факторів мікро-, мезо-, макро- та мегарівня на діяльність підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.	ПРН26

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

експрес опитування; поточне тестування; конспект на тему; анотація додатково вивченої літератури; оцінка індивідуального проекту; підсумкова контрольне опитування.

Поточне тестування (модульний контроль)

Протягом семестру студенти виконують модульне завдання, яке оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів. Максимальна оцінка модульного контролю становить 50 балів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом

семестру;

- створення бізнес плану;
- створення брендбуку;
- контроль за виконанням модульних завдань.

Форма модульного контролю:

Протягом семестру студенти виконують модульне завдання, яке оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів. Модульне завдання виконується у вигляді тестування та письмової відповіді на питання. Максимальна оцінка модульного контролю становить 50 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумкова кількість балів усіх модульних контролів визначається як середнє арифметичне балів за всі модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10	10	10	10	5	5		

T1, T2...-теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне тестування та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10	10	10	10	5	5		

T1, T2...-теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	50	5	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Підсумкова модульна оцінка визначається як середнє арифметичне результатів усіх модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою. Модульна контрольна робота складається з тестових завдань та теоретичних питань. Кількість варіантів завдань відповідає кількості студентів групи. На кожне тестове питання пропонується 4 варіанти відповідей, з яких 1 – правильна. Кожне теоретичне питання оцінюється від 1 до 10 балів. Критерії оцінювання: правильність відповіді, повнота висвітлення змісту питання, аргументація відповіді, орієнтування у ключових поняттях; логічне, послідовне викладення думок, узагальнення, підбиття підсумків; дотримання норм культури писемного мовлення, наукового стилю викладу думок.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль включає наступний вид контролю: залік. Форма проведення – усно. Максимальна оцінка складає 100 балів.

«зараховано» (90-100 балів, А) заслугоує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом питань підприємництва та бізнес-культури; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

«зараховано» (82-89 балів, В) – заслугоує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом предмету «Підприємництво та бізнес-культура», в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«зараховано» (74-81 бал, С) – заслугоує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає з певною кількістю помилок щодо основних понять в рамках вивчення предмету «Підприємництво та бізнес-культура»; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

«зараховано» (64-73 бали, D) – заслугоує студент, який: знає основний навчально-програмовий матеріал дисципліни «Підприємництво та бізнес-культура» в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

«зараховано» (60-63 бали, E) – заслугоує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань, які були в рамках предмету «Підприємництво та бізнес-культура» задовольняє мінімальні критерії.

«незараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

«незараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту, який: володіє

навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Соціально – економічні основи підприємництва.

Змінення поглядів економістів щодо поняття «підприємство». Сутність підприємництва в його сучасному розумінні. Характеристика основних функцій та завдань підприємства, визначення бізнесу і його ознаки та стратегія і тактика бізнесу.

Тема 2. Типологія підприємства. Організаційні форми підприємств.

Тип (вид) підприємницької діяльності.

Поняття та структура бізнес-плану. Поняття та структура «бренд-буку».

Тема 3. Корпоративне управління.

Характеристика та поняття корпоративного управління. Види корпоративного управління.

Тема 4. Франчайзинг. Види франчайзингу.

Характеристика та поняття франчайзингу. Види франчайзингу.

Тема 5. Лізинг. Види лізингу.

Характеристика та поняття лізингу. Види лізингу.

Тема 6. Інвестиційна політика підприємства.

Інвестиційна діяльність. Підвищення інвестиційної діяльності.

Характеристика та поняття інвестицій. Види інвестицій.

Характеристика та поняття венчурного інвестування. Види венчурного інвестування.

Тема 7. Бізнес-план.

Тема 8. Аналітичне оцінювання ефективності підприємницької діяльності.

Ефективність підприємства. Система показників ефективності підприємницької діяльності.

Тема 9. Шляхи підвищення ефективності підприємства.

Визначення шляхів підвищення ефективності підприємницької діяльності. Сутність і засвоєння напрямків здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства, а також з'ясування їхнього впливу на ефективність підприємства. Конкурентоспроможність продукції. Оптимізація витрат.

Тема 10. Підприємницький успіх і культура бізнесу.

Успіх завжди відбиває результат ділової активності підприємця. Саме за рівнем досягнутого успіху оцінюють підприємця. Підприємницька культура охоплює широкий спектр питань ділової етики й етикету.

Сутність, значення і поняття бізнес-культури.

Поняття культури, бізнес-культури та культури підприємництва. Культура підприємницьких організацій. Історія виникнення та формування культури підприємницьких організацій.

Тема 11. Бізнес-комунікація та PR

Поняття та значення PR. Етапи розвитку PR. Види PR. Принципи, функції та шляхи реалізації задач PR. Засоби масової інформації та комунікації: поняття та структура.

Тема 12. Ділова та професійна етика.

Етика підприємців. Професійно-етичні положення. Етичні правила фірми. Поняття іміджу організації та формування привабливого іміджу. Мовна культура ділової розмови. Субординація в ділових відносинах.

Тема 13. Бренд-бук

Тема 14. Роль бізнес-культури та PR у формуванні іміджу організації.

Поняття іміджу в сучасній науці. Імідж організації: поняття, структура, типологія. Механізм формування іміджу організації. Основні етапи формування іміджу організації.

Тема 15. Ризик-менеджмент

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр												
Модуль 1												
Тема 1. Соціально – економічні основи підприємництва.	7	1	2	–	–	4	7	1	–	–	–	6
Тема 2. Типологія підприємництва. Організаційні форми підприємств.	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 3. Корпоративне управління.	6	2	2	–	–	2	6	-	-	–	–	6
Тема 4. Франчайзинг. Види франчайзингу.	6	2	2	–	–	2	8	1	-	–	–	7
Тема 5. Лізинг. Види лізингу.	16	2	2	–	–	12	11	1	–	–	–	10
Тема 6. Інвестиційна політика підприємства.	8	2	2	–	–	4	6	1	-	–	–	5
Тема 7. Бізнес-план.	6	2	2	-	-	2	5	-	-	-	-	5
Модульна контрольна робота	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом за модуль	59	15	14	–	–	30	51	5	1	–	–	45
Модуль 2												

Тема 8. Аналітичне оцінювання ефективності підприємницької діяльності.	6	2	2	–	–	4	11	-	-	–	–	11
Тема 9. Шляхи підвищення ефективності підприємництва.	7	1	2	–	–	4	12	1		–	–	11
Тема 10. Підприємницький успіх і культура бізнесу. Сутність, значення і поняття бізнес – культури.	12	2	2	–	–	6	11	1	1	–	–	9
Тема 11. Бізнес- комунікація та PR	11	2	2	–	–	6	2	1	–	–	–	1
Тема 12. Ділова та професійна етика.	6	2	2	–	–	4	1	-	–	–	–	1
Тема 13. Бренд-бук	-	1	2			2	1	-	-	-	-	1
Тема 14. Роль бізнес- культури та PR у формуванні іміджу організації.	-	1	2			2	1	-	-	-	-	1
Тема 15. Ризик-менеджмент.	5	2	2	–	–	2	1	-	–	–	–	1
Модульна контрольна робота	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом за модуль	61	1 5	16	–	–	30	39	3	1	–	–	35
Разом за семестр	120	3 0	30	–	–	60	90	8	2	–	–	80

6.3 Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Тема 1. Соціально – економічні основи підприємництва.	2	-
2	Тема 2. Типологія підприємництва. Організаційні форми підприємств.	2	1
3	Тема 3. Корпоративне управління.	2	-
4	Тема 4. Франчайзинг. Види франчайзингу.	2	-
5	Тема 5. Лізинг. Види лізингу.	2	-
6	Тема 6. Інвестиційна політика підприємства.	2	-
7	Тема 7. Бізнес-план.	2	-
8	Тема 8. Аналітичне оцінювання ефективності підприємницької діяльності.	2	-
9	Тема 9. Шляхи підвищення ефективності підприємництва.	2	1
10	Тема 10. Підприємницький успіх і культура бізнесу. Сутність, значення і поняття бізнес – культури.	2	-
11	Тема 11. Бізнес-комунікація та PR	2	-
12	Тема 12. Ділова та професійна етика.	2	-
13	Тема 13. Бренд-бук	2	-
14	Тема 14. Роль бізнес-культури та ПР у формуванні іміджу організації.	2	-
15	Тема 15. Ризик-менеджмент.	2	-
	Разом	30	2

6.4 Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Соціально – економічні основи підприємництва.	4	6
2	Тема 2. Типологія підприємництва. Організаційні форми підприємств.	4	6
3	Тема 3. Корпоративне управління.	2	6
4	Тема 4. Франчайзинг. Види франчайзингу.	2	7
5	Тема 5. Лізинг. Види лізингу.	12	10
6	Тема 6. Інвестиційна політика підприємства.	4	5
7	Тема 7. Бізнес-план.	2	5
8	Тема 8. Аналітичне оцінювання ефективності підприємницької діяльності.	4	11
9	Тема 9. Шляхи підвищення ефективності підприємництва.	4	11
10	Тема 10. Підприємницький успіх і культура бізнесу. Сутність, значення і поняття бізнес – культури.	6	9
11	Тема 11. Бізнес-комунікація та PR	6	1
12	Тема 12. Ділова та професійна етика.	4	1
13	Тема 13. Бренд-бук	2	1
14	Тема 14. Роль бізнес-культури та ПР у формуванні іміджу організації.	2	1
15	Тема 15. Ризик-менеджмент.	2	1
	Разом	60	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – мультимедійна дошка, проектор та ін.

Програмне забезпечення – Moodle (сайт електронного навчання).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Роженко, О.В. Лекції з дисципліни Підприємництво і бізнес-культура: для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 216 с.
2. Гіл Ч. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001 – 856с.
3. Глобальна економіка: Навчальний посібник/ За заг. ред. Б.М. Одягайла. Львів: Магнолія 2006, 2009. 208 с.
4. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: Знання 2006. 462 с.

Допоміжна література

1. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навчальний посібник/ Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. - 2-ге вид.. К.: Центр учбової літератури, 2011. 440 с.
2. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура: підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. 508 с.
3. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно- модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова, О.А. Спориш. К. : Центр учбової літератури, 2014. 118 с.
4. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник/ За заг. ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, О.В. Мірошніченка. 3-тє вид., доп. та перероб.. К.: Центр учбової літератури, 2009. 668 с.
5. Мокій А.І. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. К.: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Група Світового банку. URL: www.worldbank.org
2. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). URL: www.worldbank.org/ibrd
3. Financial Times. URL: <http://ft.com>
4. The Economist. URL: www.economist.com